

MÄNNEN AF BÖRD

och
Kvinnan af Folket.

Roman af Marie Sophie Schwartz

(Forts. från förra numret).

En dag, det var en solig aprilförmiddag, då Stephana gick upp i öfra våningen för att taga grevinnan Gunillas forna sängkammare i ögon- sigte emedan den, tillika med spegelkabinettet och den lilla salongen blifvit iordningssatta för Stephanas enskilda begagnande och just nu hunnit blifva fullkomligt i ordning, tog hon vägen genom det praktfulla tafvelgalleriet. När hon trädde in i detsamma, fann hon Helfrid stående framför porträttet af grevinnan Gunnilla, som Stephana låtit förse med en ny ram samt renoverat så, att det såg alldeles nytt ut. Det hade blifvit placeradt midt på galleriets långvägg.

"Känner ni igen det der porträttet?" frågade Stephana.

"Ja, men jag begriper icke....."

"Huru det kan vara kvar, då alla den andra sändes till Furuhof och der blifvo lägnas rof, vill ni säga," inföll Stephana.

"Alldeles."

"Ingenting är enklare. Då jag återsände alla de porträtt, som utgjorde er familjs stolthet, förbehöll jag mig detta enda, hvilket för er innebar en förödmjukelse, men deremot för mig egde ett verkligt värde."

"Hvad värde kunde det ega för er? — Känner ni Gunnilla Romarhjertas historia?"

"Nej, men jag vet att hon utgått från folket, och att hon i följd deraf måst lida utaf er familjs anborna högmöd; och därför intresserar den der bilden mig."

"Högmöd?" upprepade Helfrid och fäste sina djupblå ögon på Stephana med ett bestämt ogillande uttryck.

"Ja, ordet ljuder icke vackert, men det är sant; eller huru vill ni benämna den fördom, som gjort att er släkt försköt Gunnilla?"

"Huru vet ni, att hon blef förskjuten?"

"Jag vet, att hennes porträtt ansågs ovärdigt af en plats ibland edra stamfäders och stammödrars, och detta var en yttring af högmöd."

Helfrid skiftade färg. Stephana hade anslagit den ömtaliga strängen i den unga flickans hjerta. "Hvarför kalla en af de äldste känslor för högmöd."

"Ärlaste! — Min fröken, jag kan sannerligen icke fatta, huru ni vill försvara den såsom ädel," sade Stephana med någon skarpa i tonen.

"Ligger det icke något ädelt i aktningen för våra förfäders stora och lysande egenskaper, och den helgd, hvaruti vi hålla ett namn, som burits af utmärakta personer? Ligger det icke något upphöjdt i den uppfattningen, att vi icke vilja att detta namn skall bäras af andra än dem, hvilka ega ett som är utmärkt och aktadt. Och slutligen vill ni väl icke bestrida att då adeln ursprungligen utgått ifrån det ädlaste en nation egt, och, just i följd af sina högre företredna höjt sig öfver massan, det äfven bör ligga i hvarje ädels pligt att icke genom förbindelse med personer, hvilka icke härleda sitt ursprung ifrån nationens ädlare söner, förnedra ett namn, som just genom de minnen, hvilka äro fästa vid detsamma ällger att hålla det heligt."

Helfrids hela utseende var stöttligt, då hon så talade, det kungligt upburna hufvudet tycktes skapadt för en krona. Så tänkte Stephana, då hon, med ett snarare medlidande än föraktligt leende, betraktade denna vackra typ af en ung adelsdam.

"Stoltheten öfver ett namn är ungefär lika klok som stoltheten öfver yttre färging. Den är löjlig, då den icke förenas med ett ädelt sträfvan- de att vara detta namn värdigt, och egoistisk, då den, som fallet ofta är, gör oss blinda för andras menskliga rättigheter. Ni talar om att icke förnedra ett ädelt namn genom förbindelser med personer, som icke ega ett sådant. Namnet förnedras, då vi skänka det till personer, hvars karakter och uppförande stämpla dem såsom usla människor, om de äfven hade ett aldrig så lysande namn; detta förnedras icke derigenom att man skänker det åt den ringa och dygdiga. — Vi tram- pa detta namn under våra fötter, vi söla det i smuten, och göra oss ovärdiga att bära det, då vi tro oss genom detsamma berättigade till grymhet mot dem, som sakna det ärfda företredet. Men- niskan måste själf gifva sig sitt värde, hon kan icke ärfva ett sådant, och den utmärkelse som blott har förfäders storhet att stöda sig på, är af intet värde. — Svara mig, fröken Helfrid, ni, som känner Gunnilla Romarhjertas historia, var hon en aktningssvärd eller föraktlig Kvinna?"

"Till sin karakter var hon i allo aktningssvärd, om hon ej varit nog fömeten att tro sig värdig att bära namnet Romarhjerta."

"Och hvarför var hon icke värdig detta namn?"

"Min fru, hon var en simpel fiskardotter."

"Detta kallar ni ädel stolthet. Jag benämner det: högmöd." Stephana rådde upp sig och tycktes, under det hon talsade, blifva högre och större än vanligt. "Jag sku'le, ifall Gud låtit mig födas af ädligt blod, blivas inför mig själf och inför honom, om jag så glömde mig som kristen, att jag icke i första rummet skänkte dygden min aktning, om den än höldes af en valmorsrock, eller träffades inom tiggerens trashölda bröst. Jag skulle känna mig stolt och hedrad af att få förbinda mig med det ädla och goda äfven om det inom samhället innehade en aldrig så ringa ståndpunkt. — Se då!" tände Stephana allvar-

ligt, "der nere vid dörren ser ni porträttet af Catharina af Medicis, denna blodtörstiga tigrinna i purpur, denna kvinna, sölad i brott; och likväl skulle samma medlemmar af er familj, som försköt den dygdiga fiskardottern, med stolthet be- rönt sig af att vara besläktad med detta krönte vidunder, ifall de kunnat räkna henne till an- talet af sina fränder. Är denna uppfattning af menskligt värde och menskliga företredna sann, då är kristendomen falsk, och allt det sköna och herrliga den lär en lögn."

Helfrid stod bedöfvad af de energiska orden, kanske kände hon sig äfven träffad af den san- ning, de innehöllo. Det vissa är, att hon kände sitt hjerta liksom hämmadt, och hon tyckte ett ögonblick att pulsarna stodo stilla. En tystnad uppstod. Stephana bröt den:

"En besynnerlig lek af ödet var det, att alla porträtten af edra öfriga fränder skulle alldeles försvinna, men denna bild, den enda ni ansåg öfverdig att finnas ibland de öfriga, skulle blifva kvar, för att ropa till representanten af familjen Romarhjerta en evig anklagelse öfver lidna oför- rättar. Der ligger en Nemesis i denna nyck af slumpen. Bilderna af de ärorika härforarne äro af stoft, men bilden af den i tysthet lidande och förödmjukade dygden sitter kvar i den öde bor- gen såsom det tysta samvetskalet i hjerta."

Stephana vände sig ifrån porträttet och sade för att byta samtalsämne:

"Hvad tycker ni om den der taflan? Cor- sa- ren vid sin bruds bår."

"Den är skön."

"Ja, icke sant. Se på hans ansigte. Det är styrkan, och de vilda passionerna, förkroppslig- ade i hans gestalt, men man läser i ansigtet, i kroppsställningen, att hans makt är bruten, och genom hvad? — Genom förlusten af hans goda engel."

"Ja, hvad är vår styrka, all vår makt, när det goda öfverger oss," sade Helfrid.

"Deruti har ni rätt. Ingen makt är så stor som det godas, och aldrig visar sig människans så i hela sin styrka, som då hon vill segra genom detsamma."

En stund derefter följdes Helfrid och Ste- phana åt på en promenad. Nere vid parken mötte de Jacobo.

"Hvad, är du här?" sade Stephana. "Jag såg dig helt tidigt rida till Åkersnäs."

"Jag är öfverallt och ingenstades," svarade Jacobo leende, "eljes är det därför, att jag tänkte för mycket på hvad der icke hörde till arbetet för dagen, hvilket hade till följd att jag glömde mina ritningar på det nya vattenuppfordrings- verket, hvilket skall sättas i arbete, och nu måste jag i flygande fart hit efter dem." Han tog af- sked och skyndade upp till byggningen.

"Hvad tycker ni, fröken Helfrid, om Ja- cobo?"

"Jag finner honom vara en ovanligt begåfvad person."

"Nå väl, behöver han vara adelsman, för att ni skulle skänka honom en aktning?"

"Nej, lika litet som ni, min fru, behöver vara adelsdam för att väcka beundran."

"Och likväl skulle ni hvaras, ifall er bror för- enade sitt öde med en sådan här ofrälse kvinna som jag." Stephanas ton var ovanligt bitter.

"Jag skulle icke hvaras; men jag skulle be- klaga, att ni icke till edra öfriga egenskaper kunde lägga ett med dem passande namn. För öfrigt tror jag det egentligen skulle, hvad mig personligen angår, icke det minsta inverka, men det skulle oroa mig för den smärta min mor dervid skulle erlida. Hon är för gammal till att kunna ändra uppfattning af lifvet eller begrepp om rätt och orätt."

"Tror ni verkligen det? — Och jag som haft för afsigt att göra henne otrogen sina aristokra- tiska begrepp." Nu log Stephana så hänfö- rande mildt, att Helfrid fann henne oemot- ständlig.

"Ni utöfvar verkligen en sällsam makt öfver människohjerta, men..."

"Men i detta fall betvivlar ni min makt, är det icke så? Hvem vet, jag brukar alltid segra; då jag vill. — Dock, vi lemna detta ämne; när se- gern blir min, då skola vi tala derom."

"Något, som ofta förundrat mig," återtog Helfrid efter en stunds uppehåll, "är att tvneve människor, så hvarandra lika till bildning och uppfattning af lifvet, som ni och herr Lange, icke ha blifvit ett par."

Stephana tyckte att Helfrids färg nu blef något starkare och att hösten saknade något af sitt vanliga lugn, men utan att gifva någon vi- dare uppmärksamhet deråt, svarade hon:

"Det gafs verkligen en tid, då både han och jag kände, att vi voro skapade för hvarandra, men jag var — gift, och Jacobo fäste sitt hjerta med ungdomlig glöd vid en annan."

"Ah! han är således förlovad?"

"Han har varit det. — Nu är förbindelsen bruten, och han har gjort en rik vinst på bittra minnen."

"Hvem bröt förbindelsen, han eller hon?"

"Hon svek sin tro, och han upplöste förlof- ningen, men Jacobo lyckades icke slita den far- liga bilden ur sitt hjerta."

"Det vill säga, han älskar henne än?"

"Icke henne; men väl det förfutna. Hans inbillning hänger fast vid minnet af hvad hon var, innan hon lekte med sina eder och hans kärlek."

Helfrid gick tyst och tankfull vid Stephanas sida. Hon kunde icke göra sig reda, hvarför hon erfor en så bitter känsla vid Stephanas ord. Det föreföll henne som om de egt förmågan att likt ett skarpt vapen tränga in i själen och sära. Slutligen återupptog hon samtalsämnet, så- gande:

"En dylik kärlek, som hvilat på inbillning och minne kommer säkert att följa honom ge- nom hela lifvet."

"Det vill jag icke påstå, men nog fordras det år för att utplåna den ur ett hjerta, sådant som Jacobos. Det sår, hennes trolöshet försakat honom, har tiden läkt; men den hänförande bil- den, som minnet af den första tiden utaf deras kärlek framställer, eger för honom ett på ett gång så tjugande och ändå bittert behag, att jag ofta fruktar att den blir hans lifs följeslagerska."

"Men huru var det möjligt att svika honom?"

Helfrid märkte icke själf att hennes röst hade ett alldeles eget uttryck, då hon uttalade denna fråga. Stephana frapperades deraf och såg på henne med en forskande blick, hvilket likväl und- föll Helfrid, ty hon såg rakt framför sig.

"För att förstå det," svarade Stephana, "skall man känna henne. — Hon är en kvinna utan hjerta."

"Och en sådan har han kunnat älska?"

"Hon var ett ungt tjugande barn, då han fäste sig vid henne; och en hvar hade då kunnat blifva intagen af den älskliga varelsen, hvilken lofvade att blifva en engel, men blef en skåde- speiserska på världsteatern, som för nöjet att se sig tillbedd och hyllad uppförde allt och alla."

Hofslagen, som hördes bakom dem, kom Stephana att se sig om; för var Jacobo, som kom ridande i full karriär. Han aftog mössan, då han ilade förbi sågande med ett hjertligt leende:

"Tillgif mig min oartighet, att så här ila förbi er, mina damer; men man väntar mig der borta i mitt rike, det vill säga i verkstäderna." Och dermed var han borta. Helfrids ögon följde honom, och ett drag af svärmod spred sig öfver det vackra ansigtet. Äfven detta såg Stephana och tänkte, suckande:

"Stackars barn, skäl äfven hon, genom en obesvarad kärlek till en ofrälse få plikta för allt det onda hennes slägtis högmöd framkallat."

Om aftonen sedan man åtskilds, efter att ha tillbringat några timmar inne hos grevinnan, fann vi Stephana och Jacobo i det lilla kabinet- tet, som låg emellan stora salongen och förmaket.

"Säg mig, Jacobo, hvad tycker du om Hel- frid?" sade Stephana och lade sin hand på hans axel.

"Hon liknar kristallen, så ren och blankfri är hennes själ. Det är en diamant, som i slipningen fått något oregelbundet, men som, om den erhö- llet en riktig infattning, skulle blifva af oskattbart värde."

"Hvad menar du med infattningen?"

"Jag menar det värde, verklig moralisk öfver- lägsenhet ger. Den riktning Helfrid fått är skef, och hennes världssynsätt falska."

"Det är sant; men det är något obeskrifligt hänförande i hennes tillgifvenhet för modern och brodern, i hennes kärlek till allt skönt och ädelt, samt den enkla och flärdlösa godhet, som i allt framlyser."

"Ja, och det ligger ett verkligt nöje uti att under samtal framlocka de rika skatter, som slumra inom henne, och då springa fram likt guldädror. Mig intresserar hon mer än någon frammande kvinna gjort på flere år. Det är godt att se in i hennes öppna djupblå ögon och der läsa en skön själ."

"Har du aldrig tänkt dig möjligheten att vid henne kunna fästa ditt hjerta?"

"Nej; jag har önskat att kunna vara hennes vän, och möjligen under våra samtal leda hennes naturligt ljusa förstånd ifrån fördomarne."

"Skulle ej denna vackra och ädla flicka kunna komma dig att glömma?"

"Det tror jag icke."

"Och hvarför?"

"Derför att jag älskar att minnas. För öfrigt saknar jag verkligen lust att än en gång sätta mitt lugn på spel. Det förfutna sviker mig icke; det är troget, och jag vill äfven förblifva det trogen."

"Men ju söker Helfrids sällskap och är gerna med henne."

"Ja, jag finner mig väl med henne, och jag tycker om att endas den friska och rena luft, som omger en så oförderfvad natur. Dessutom, Stephana, känner jag att på henne kan utöfva ett godt inflytande, liksom jag en gång gjorde det på dig."

"Akta dig, Jacobo! Kom ihåg, att du nära nog själf lidit skeppsbrott på det inflytande, du i början hade öfver min förvillade själ."

"Jag var tjugoeft år då, och man är icke filo- sof vid den åldern."

"Jag fruktar att man icke heller vid tjugonio är det."

"Akta dig, Jacobo! Kom ihåg, att du nära nog själf lidit skeppsbrott på det inflytande, du i början hade öfver min förvillade själ."

"Jag var tjugoeft år då, och man är icke filo- sof vid den åldern."

"Jag fruktar att man icke heller vid tjugonio är det."

"Akta dig, Jacobo! Kom ihåg, att du nära nog själf lidit skeppsbrott på det inflytande, du i början hade öfver min förvillade själ."

"Jag var tjugoeft år då, och man är icke filo- sof vid den åldern."

"Jag fruktar att man icke heller vid tjugonio är det."

"Akta dig, Jacobo! Kom ihåg, att du nära nog själf lidit skeppsbrott på det inflytande, du i början hade öfver min förvillade själ."

"Jag var tjugoeft år då, och man är icke filo- sof vid den åldern."

"Jag fruktar att man icke heller vid tjugonio är det."

"Akta dig, Jacobo! Kom ihåg, att du nära nog själf lidit skeppsbrott på det inflytande, du i början hade öfver min förvillade själ."

"Jag var tjugoeft år då, och man är icke filo- sof vid den åldern."

"Jag fruktar att man icke heller vid tjugonio är det."

"Akta dig, Jacobo! Kom ihåg, att du nära nog själf lidit skeppsbrott på det inflytande, du i början hade öfver min förvillade själ."

var förskräckelsen försvunnen, och Stephana gick dristigt fram till skepnaden, som vid ljudet af steg vände sig om.

"Fröken Helfrid!" utropade Stephana då mänskenet föll på Helfrids bleka och tårdränkta ansigte. Helfrid smålog sorgset, fattade Ste- phanas hand och sade, utan att gifva någon för- klaring öfver sitt vistande vid denna timme på detta ställe:

"God natt!" och lemnade med lätta steg gal- leriet.

"Gunilla och Elin," mumlade Stephana. "Jag fruktar ödet åtagit sig att vara eder obliida häm- nare."

Några dagar derefter, en afton vid den tiden då man brukade samlas, antingen i grevinnans eller Stephanas salong, fann vi den förstnämnda, sittande i sin, helt allena. Grevinnan hade låtit säga, att hon icke för än litet senare skulle in- finna sig, emedan hon först behöfde taga någon hvil efter ett svårt anfall af hosta som hon haft. Helfrid stannade hos modern, hvilken hon högst sällan lemnade. Jacobo hade ännu icke åter- vändt från Åkersnäs, och Jane var borta i pre- stegården.

Stephana hörde, der hon satt, huru Herman kom in i matsalen och frågade Eklund, som alltid uppehöll sig der till dess te blifvit serve- radt:

"Äro fruntimren inne hos grevinnan eller hos fru Stephensen i afton?"

"De äro i stora salongen," svarade Eklund, som högst ogerna uttalade namnet Stephensen. I nästa ögonblick inträdde Herman; men då han fann Stephana helt allena, stannade han, så- gande:

"Ursäkta, min fru, men jag trodde att..."

"Er mor och syster voro här, vill ni säga, herr greve?"

"Ja, jag skulle icke ha inträdd om jag vetat att ni var allena."

"Och hvarför icke?"

"Af fruktan att störa er."

"Ni stör mig icke, tvärtom jag väntade er."

Stephana gjorde en rörelse med handen, som inbjöd Herman att taga plats, i det hon bifo- gade: "Grevinnan behöfde en timmes hvil och kommer icke för än litet senare."

"Ni är helt allena. Hvar är herr Lange?"

"På Åkersnäs, förmodar jag." Stephana be- traktade Herman, hvars hela väsen hade något tvungen. Hon bladdrade tigande i några gra- vyryhften.

"Herr greve," sade Stephana helt plötsligt, "ni har nu en lång tid varit missnöjd med mig. På hvad sätt har jag särat er?"

"Missnöjd med er, min fru!" Herman såg upp. "Huru vore det möjligt?"

"Att det är möjligt har ni bevisat mig, och det smärta mig att så är. Jag ber er imellertid tro, att jag åtminstone aldrig med afsigt gifvit er anledning dertill; och jag hoppas, att ni har nog vänskap för mig att helt uppriktigt säga hvad det är, som framkallar er närvarande sin- nestämning, eljes fruktar jag att ha begått ett misstag, då jag trodde er hysa en smula till- gifvenhet för mig."

Stephana räckte honom handen med en inta- gande rörelse.

Herman fattade den med nästan passionerad värma, och slöt den mellan sina, sågande, något upprörd:

"Nej, ni har icke misstagit er, då ni trodde på min tillgifvenhet."

"Nå väl, tala då uppriktigt med mig, och säg hvarmed jag särat er! Är det något i mitt sätt emot er mor eller syster, som icke är sådant ni önskat det?"

"Huru kan ni falla på en sådan tanke; tvärt- om tycks hvarje dag endast öka min skuld till er för den utsökta grannlaghet och finkänslighet, hvarmed ni söker försona den stackars döende med sitt öde, och kommer hennes stolthet att glömma, att hon är er gäst. Jag ser er aldrig med henne, utan att beundra er." Grevfen tryckte Stephanas hand till sina läppar. Hon drog den sakta undan och sade, kanske med min- dre säkerhet än vanligt:

"Nå, hvad är det då?"

"Ingenting som utgått från er. Ack, ni lem- nar mig icke en gång den trösten, att i något enda afseende kunna anklaga er?"

"Hvarför har ni då undvikit mig?"

På Hermans panna brann en mörk rödnad, i hans ögon flammade det till, men då han mötte Stephanas lugna, klara och allvarliga blick, förde han handen öfver pannan och sade långsamt:

"Derför att min själ varit uppfylld af bittra minnen. — Minnen, dem ni vid vårt sista besök hos baron Skjölds frammanade till lif, — och hvilka sedan förföljt mig. — Jag har under denna tid önskat att kunna tala till er fullt uppriktigt, och likväl känner jag att det är omöjligt."

"Ni har då ej förtroende till mig?"

"Jag skulle önska att jag kunde misstro er."

"Ni och jag stå genom det uppdrag, ni åtagit er, i en sådan ställning, att vi måste hafva för- troende till hvarandra. Nå väl, låt oss å ömse sidor glömma, att vi tillhöra olika samhälls- klasser, och icke blott vara ett par kompanjoner utan äfven ett par vänner. — Jag försäkrar, att jag hy- ser verklig vänskap för er och er familj, och låt derför mig äfven tro att jag i er icke blott har en samvetsgrann vårdare af mina affärer, utan äfven en vän!"

"Vän," upprepade Herman.

"Är det för mycket begärd?"

"Nej, vid Gud! Och jag hade hoppats att ni icke behöft göra mig denna uppmaning, utan att ni kändt och sett att jag var det."

"Tack! Då är ju allt bra," en paus upptogs. Grevfen bröt den.

"Tack! Då är ju allt bra," en paus upptogs. Grevfen bröt den.

"Tack! Då är ju allt bra," en paus upptogs. Grevfen bröt den.

"Tack! Då är ju allt bra," en paus upptogs. Grevfen bröt den.

Canadas Nordvest.

HOMESTEAD LAGEN

Alla sectioner med jemna num- mer af Kronolanden i Manitoba och Nordvest Territorierna, undantagandes 8 och 26, hvilka ej äro upplåtna för homestead eller reserverade som ved-lotter för settlarne eller för andra ändamål, kunna upptagas som homestead af hvilken person som helst, som är ensam hufvud för en familj, samt hvarje mansperson, som fyllt 18 år, till storleken af en kvartsection 160 acres, mer eller mindre.

Anmälan för tillträde.

Anmälan göres personligen på landkontoret i det distrikt, der landet är beläget, eller om home- stead-tagaren så önskar, må han på begäran hos "The Minister of the Interior, Ottawa", "Comis- sioner of Immigration, Winni- peg", eller till det respektiva lo- kala landkontoret erhålla rättig- het att låta ett ombud uttaga till- trädesbeviset för honom. En af- gift af \$10.00 erlägges för för till- träde.

Homestead Skyldigheten.

Under den nuvarande home- stead-lagen skall skyldigheterna fullbordas på följande sätt, namli- gen: —

1) Genom att minst sex måna- der bygga och bo på landet hvar- je år under en termin af minst tre år.

2) Om fadern (eller modern om mannen är död) till en person, som är berättigad att upptaga ho- mestead, bor på en farm i grann- skapet af det homestead, som af sådan person upptagits, uppfylles, fastskyldigheten under den tiden före patentets erhållande af sådan person genom att vara bosatt hos sin fader eller moder.

3) Om en nybyggare har erhål- lit patent på sitt första home- stead, eller Certificat för utföran- det af sådant patent attesterat af i den ordning, som föreskrives i Dominion Lands Act, såsom erhål- lit tillstånd för ett andra home- stead, uppfylles skyldigheten un- der tiden före patentets erhållan- de genom att vara bosatt på sitt första homestead.

4) Om nybyggaren har sin per- manenta bostad på farm, som egges af honom i grannskapet af hans homestead, uppfylles bofast- skyldigheten genom att vara bo- satt upp nämnda farm.

"Grannskap" i det föregående menas antingen samma township eller ett dermed sammanhän- gande.